

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Shrnutí stanoviska evropského inspektora ochrany údajů ke dvěma legislativním návrhům týkajícím se boje proti podvodům v oblasti DPH

(Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na internetových stránkách evropského inspektora ochrany údajů na adrese www.edps.europa.eu)

(2019/C 140/04)

Shrnutí

Tímto stanoviskem vydaným podle čl. 42 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725⁽¹⁾ předkládá evropský inspektor ochrany údajů doporučení, jejichž cílem je minimalizovat dopad dvou návrhů Komise, jak bojovat proti podvodům v oblasti DPH v souvislosti s „elektronickým obchodem“, na základní právo na soukromí a na ochranu osobních údajů, čímž se zajistí dodržování platného právního rámce ochrany údajů.

Tímto způsobem zdůrazňuje evropský inspektor ochrany údajů potřebu přísně omezit operace zpracování předpokládané uvedenými návrhy na účel boje proti daňovým podvodům a omezit shromažďování a používání osobních údajů na rozsah nezbytný a úměrný tomuto účelu. Zejména poukazujeme na to, že v souvislosti s těmito návrhy by se údaje procházející zpracováním neměly týkat spotřebitelů (plátců), ale pouze podniků působících on-line (příjemců). To by omezilo riziko použití informací k jiným účelům, jako je kontrola nákupních zvyklostí spotřebitelů. Oceňujeme skutečnost, že se Komise tímto přístupem řídila, a důrazně doporučujeme, aby tento přístup byl zachován při jednáních se spoluzákonodárci, která vedou ke konečnému schválení návrhů.

Kromě toho by evropský inspektor ochrany údajů rád zdůraznil, že podle čl. 42 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725 očekává, že bude před přijetím prováděcího aktu Komisí konzultován ohledně prováděcího aktu, který v budoucnu stanoví standardní formát pro předávání informací od poskytovatelů platebních služeb vnitrostátnímu orgánu daňové správy.

Vzhledem k tomu, že by návrhy kromě vnitrostátních databází zřídily centrální elektronickou databázi (CESOP), kterou bude rozvíjet, udržovat, hostovat a spravovat Komise, připomíná evropský inspektor ochrany údajů svůj pokyn ke správě a řízení IT. Evropský inspektor ochrany údajů bude nadále sledovat zřizování tohoto informačního systému jako příslušný dozorový úřad podle nařízení (EU) 2018/1725.

A nakonec toto stanovisko poskytuje vodítko k podmínkám a omezením pro zákonné a vhodné omezení práv subjektu údajů v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů a nařízením (EU) 2018/1725.

I. ÚVOD A ZÁKLADNÍ INFORMACE

1.1. Kontext návrhu

1. Dne 10. září 2018 byl evropský inspektor ochrany údajů neformálně konzultován Evropskou komisí ohledně následujících předběžných návrhů: Předběžný návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zavedení určitých požadavků na poskytovatele platebních služeb; předběžný návrh prováděcího nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 282/2011, pokud jde o určité povinnosti v oblasti daně z přidané hodnoty uložené určitým osobám povinným k dani; předběžný návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 904/2010, pokud jde o opatření k posílení správní spolupráce za účelem boje proti podvodům v oblasti DPH v elektronickém obchodu. Evropský inspektor ochrany údajů vydal neformální připomínky dne 18. září 2018. V tomto ohledu evropský inspektor ochrany údajů potvrzuje, že vítá možnost výměny názorů s Komisí v rané fázi procesu tvorby politik s cílem minimalizovat dopad návrhů na právo na soukromí a na ochranu údajů⁽²⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39.

⁽²⁾ Viz 60. bod odůvodnění nařízení (EU) 2018/1725: „Aby byla zajištěna jednotnost pravidel pro ochranu údajů v Unii, měla by se Komise při přípravě návrhů nebo doporučení snažit konzultovat s evropským inspektorem ochrany údajů. Konzultace Komise by měla být povinná po přijetí legislativních aktů nebo během přípravy aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů vymezených v člancích 289, 290 a 291 Smlouvy o fungování EU a po přijetí doporučení a návrhů týkajících se dohod s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi stanovených v článku 218 Smlouvy o fungování EU, které mají dopad na právo na ochranu osobních údajů. V takových případech by Komise měla povinně konzultovat s evropským inspektorem ochrany údajů s výjimkou případů, kdy nařízení (EU) 2016/679 stanoví povinnou konzultaci Evropského sboru pro ochranu údajů, například o rozhodnutích o odpovídající ochraně nebo aktech v přenesené pravomoci o standardizovaných ikonách a požadavcích na mechanismy pro vydávání osvědčení.“

2. Dne 12. prosince 2018 zveřejnila Evropská komise návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zavedení určitých požadavků na poskytovatele platebních služeb (dále jen „navrhovaná směrnice Rady“) ⁽³⁾, a návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 904/2010, pokud jde o opatření k posílení správní spolupráce za účelem boje proti podvodům v oblasti DPH (dále jen „navrhované nařízení Rady“) ⁽⁴⁾, dále společně označované jako „návrhy“.
3. Dne 14. ledna 2019 Komise konzultovala evropského inspektora ochrany údajů v souladu s čl. 42 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725.
4. Evropský inspektor ochrany údajů rovněž poukazuje na skutečnost, že by navrhované nařízení a směrnice, jak je dále zdůrazněno v tomto stanovisku, zavedly operace zpracování údajů, u nichž by byla Komise správcem podle nařízení (EU) 2018/1725. Proto připomínáme, že v souvislosti s tímto zpracováním je příslušným dozorovým úřadem evropský inspektor ochrany údajů.

1.2. Kontext návrhu

5. Evropský inspektor ochrany údajů konstatuje, že návrhy, k nimž se přikládá posouzení dopadu ⁽⁵⁾, mají za cíl řešit problém podvodů v oblasti DPH v souvislosti s elektronickým obchodem zlepšením spolupráce mezi správci daně a poskytovateli platebních služeb (dále jen „poskytovatelé platebních služeb“).
6. Zejména podle navrhované směrnice Rady by členské státy měly přijmout právní předpisy, které zajišťují, aby poskytovatelé platebních služeb vedli záznamy o přeshraničních platebních transakcích, a umožnili tak správcům daně odhalit podvody v oblasti DPH.

Navrhované nařízení Rady doplňuje soubor opatření proti podvodům:

- a) požadující, aby příslušné orgány členských států prováděly shromáždění, výměnu a analýzu informací ohledně platebních transakcí, které jsou blíže popsány v návrhu směrnice Rady, a
- b) vytvářející centrální elektronický informační systém („CESOP“), kam členské státy předávají informace uložené na vnitrostátní úrovni. Systém CESOP by byl následně přístupný kontaktním úředníkům Eurofiscu pro analýzu informací, které jsou v něm uloženy, za účelem vyšetřování daňových podvodů.
7. Evropský inspektor ochrany údajů bere na vědomí cíle návrhů a zejména potřebu regulovat tuto problematiku zavedením opatření proti podvodům, která se zaměří na elektronické obchody. Toto stanovisko si klade za cíl poskytnout pragmatickou radu, jak minimalizovat dopad zpracování osobních údajů, k němuž má docházet na základě uvedených návrhů, a zajistit dodržování příslušných právních předpisů o ochraně osobních údajů.

IV. ZÁVĚRY

17. Vzhledem k výše uvedenému vydává evropský inspektor ochrany údajů tato doporučení:

- ustanovení 11. bodu odůvodnění navrhované směrnice Rady a 17. bodu odůvodnění navrhovaného nařízení Rady týkající se příslušných právních předpisů o ochraně osobních údajů by mělo být upraveno tak, jak je uvedeno v bodě 2.1 tohoto stanoviska,
- zahrnout vymezení účelu, které je uvedeno v 11. bodě odůvodnění směrnice Rady a v 17. bodě odůvodnění nařízení Rady, do operativní části právního aktu směrnice Rady i nařízení Rady,
- s ohledem na centrální databázi „CESOP“ musí Komise zajistit dodržování ustanovení o bezpečnosti zpracování podle nařízení (EU) 2018/1725, zejména v souladu s pokyny evropského inspektora ochrany údajů „Guidelines on the protection of personal data in IT governance and management of EU institutions“ (Pokyny k ochraně osobních údajů při správě a řízení IT institucí EU),

⁽³⁾ Návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zavedení určitých požadavků na poskytovatele platebních služeb, COM(2018) 812 final, proc. 2018/0412 (CNS).

⁽⁴⁾ Návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 904/2010, pokud jde o opatření k posílení správní spolupráce za účelem boje proti podvodům v oblasti DPH, COM(2018) 813 final, proc. 2018/0413 (CNS).

⁽⁵⁾ Pracovní dokument útvarů Komise – Posouzení dopadu, který se přikládá k dokumentu Návrhy směrnice Rady, prováděcího nařízení Rady a nařízení Rady k povinnému předávání a výměně platebních informací týkajících se DPH.

- pokud jde o možné omezení práv subjektů údajů:
- i. změnit text nařízení (EU) č. 904/2010, ve znění nařízení Rady (EU) 2018/1541, podle článku 23 obecného nařízení o ochraně osobních údajů tak, aby byla členským státům ponechána možnost přijímat omezení (nahradit slovo „omezí“ slovy „mohou omezit“; nebo aby v případě, že jsou omezení nezbytná, byla přímo upravena v nařízení (EU) č. 904/2010,
 - ii. doplnit do článku 24e nařízení Rady mezi prvky, které budou dále definovány Komisí v budoucím prováděcím aktu, možná omezení práv subjektů údajů podle článku 25 nařízení (EU) 2018/1725 a pokynu vydaného evropským inspektorem ochrany údajů k tomuto tématu („Pokyn k článku 25 nového nařízení a vnitřním předpisům“),
- Komise musí v souladu s čl. 42 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725 konzultovat evropského inspektora ochrany údajů ohledně prováděcího aktu o elektronickém standardním formátu pro předávání informací poskytovateli platebních služeb příslušnému správci daně členského státu, kde je poskytovatel platebních služeb usazen, před přijetím tohoto prováděcího aktu Komisí.

V Bruselu dne 14. března 2019.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
Evropský inspektor ochrany údajů
